

واردات شکر: سود کلان برای واردکنندگان، ورشکستگی برای تولیدکنندگان

میترا شجاعی

سیزدهم مهرماه هشتاد و شش

حدود ۵ هزار کارگر کارخانه نیشکر هفت‌تپه، بزرگترین کارخانه تولید شکر در ایران، چندین ماه است که حقوق و دستمزدشان را دریافت نکرده‌اند. این کارگران برای چندمین بار متوالی طی ماه‌های گذشته دست به تحصن و اعتصاب زدند.

از ابتدای هفته جاری کارگران کارخانه نیشکر با تجمع در مقابل فرمانداری شهر شوش خواستار آن شده‌اند تا مسئولان در جهت پرداخت بدهی‌های این کارخانه و جلوگیری از ورشکستگی آن اقدام فوری انجام دهند. بدهی‌های کارخانه هفت‌تپه حدود ۸۵ میلیارد تومان برآورد می‌شود.

کارگران کارخانه هفت‌تپه نامه‌ای نیز به سازمان جهانی کار ارسال کرده و در آن نامه خواستار رسیدگی مجامع بین‌المللی به مطالبات خود شده‌اند. در این نامه علت اصلی مشکلات پیش‌آمده برای کارخانه و کارگران، پایین آوردن تعرفه واردات شکر توسط دولت عنوان شده. این تعرفه از ۱۴۰ درصد به چهاردرصد کاهش پیدا کرده است.

علی مزروعی، نماینده ششمین دوره مجلس شورای اسلامی و کارشناس اقتصادی، علت پایین آوردن تعرفه واردات شکر را کافی نبودن میزان تولید داخلی این کالا می‌داند. البته به اعتقاد او واردات شکر بسیار بیشتر از میزان مورد نیاز بوده است:

«تقریباً سالانه یک میلیون و هفتصد تا هشتصد هزار تن مصرف داخلی شکر هست و حداکثر یک [میلیون] و دویست هزار تن در داخل تولید می‌شود و مابقی اش می‌بایست از خارج وارد می‌شده است. ولی اتفاقی افتاده این است که دو-سه برابر این میزانی که مورد نیاز بوده برای واردات در سال گذشته توسط بخش خصوصی و همینطور توسط شرکت بازرگانی دولتی که وابسته به وزارت بازرگانی است واردات انجام شده و به‌رحال یکی از ایرادهایی که اکنون متوجه عملکرد دولت است اینکه شرکت بازرگانی دولتی که خودش در واقع مسئول تنظیم بازار و محاسبات اینگونه ای هست، عملاً با وارداتی که انجام داده است منجر به یک چنین مشکلی شده. البته برخی از مسئولان دولتی توجیه می‌کنند که به دلیل اینکه پیش‌بینی می‌کردند که ممکن است تحریم‌ها گسترش پیدا بکند و عملاً با مشکل خرید شکر مواجه بشوند، در واقع با نوعی پیش‌بینی به انجام این واردات اقدام کرده و خواسته‌اند که ذخایر کافی داشته باشند، اگر با تحریم مواجه شدند. ولی به‌رحال اثراتی که این واردات زیاد از اندازه شکر در بازار داشته است منجر به این بحران فعلی در مورد کارخانه‌های تولید شکر در ایران شده است.»

معاون وزیر بازرگانی نیز بالا بودن قیمت شکر داخلی را علت اصلی ایجاد تسهیلات برای ورود شکر عنوان کرده و می‌گوید، چرا مردم باید به جای شکر کیلویی پانصد تومان، شکر هشتصد تومانی بخرند. این در حالی است که به گفته مزروعی، حجم بالای واردات شکر نه تنها باعث کاهش قیمت نشده بلکه قیمت شکر بالاتر هم رفته است:

«علی رغم این واردات زیادی که انجام شده است و بازار به لحاظ شکر اشباع شده، قیمت شکر کاهش پیدا نکرده و نسبت به سالهای گذشته حتی اندکی افزایش داشته است و همین هم موجبات اعتراض بوجود آورده که این واردات نه تنها موجبات کاهش قیمت نیست، بلکه عملاً آن کسانی که با استفاده از این تعرفه های پایین شکر وارد کرده اند، سود بسیار بالایی را نصیب خودشان کرده اند و این همان بحثی هست که بعضی ها به عنوان مافیای آن یاد می کنند».

علاوه بر این به اعتقاد مزروعی، پایین آوردن تعرفه واردات شکر بر خلاف وعده ها و شعارهای دولت احمدی نژاد مبنی بر خودکفایی در عرصه تولید محصولات کشاورزی است:

«دولت آقای احمدی نژاد و وزارت کشاورزی یکی از خط مشی های اصولی خودش را به عنوان خودکفایی و تولید محصولات کشاورزی در داخل اعلام کرده است و الان این اتفاقی که افتاده است ضربه ی بسیار سختی را به چغندرکاران زده و عملاً در واقع این روند اگر ادامه پیدا نکند، فکر می کنم هم چغندرکاری در ایران تعطیل بشود و هم کارخانه های نیشکر و شکر که سالها روی آن سرمایه گذاری شده است، اینها از حیض انتفاع ساقط بشوند».

در نامه کارگران کارخانه نیشکر هفت تپه به سازمان جهانی کار همچنین به عدم اجازه دولت ایران برای تشکیل سندیکای کارگری اشاره شده است. این کارگران نوشته اند دولت برخلاف تعهدات بین المللی خود به آنان اجازه تشکیل سندیکای کارگری را نمی دهد و به همین علت آنان هیچ نماینده رسمی ای برای پیگیری مشکلاتشان ندارند و برخی از کارگران بی آنکه نماینده رسمی کلیه کارگران باشند به علت پیگیری مطالباتشان در معرض اخراج و بازداشت قرار دارند.

میثرا شجاعی

دویچه وله - آلمان